

Technické, kompenzační, rehabilitační a didaktické pomůcky pro sluchově postižené

Osobní zesilovače:

- jde vlastně o větší a levnější sluchadlo
- hlavní přínos:
  - zvýšení odstupu mezi užitečným zvukem (řečí) a rušivým hlukem v pozadí (mikrofon se umístí co nejbližší k ústům mluvčího).
  - při používání jsou zřetelně vidět

Pojítka s infračerveným a rádiovým přenosem:

- používají se především při vzdělávání
- mluvící osoba hovoří do mikrofону připojenému k vysílači, posluchač má přijímač a k němu připojená sluchátka nebo vlastní sluchadlo
- zvuk je pak přenesen do přijímače posluchače
- ke spojení mezi vysílačkou a přijímačem je možno využít infračervené záření nebo rádiové vysílání, rádiovým pojítkům se podle používané frekvenční modulace říká také **FM pojítka**,

Indukční smyčka:

- většina sluchadel umožňuje zapnout místo vnitřního mikrofónu tzv. indukční snímač
- zatímco mikrofon snímá zvukové vibrace, indukční snímač snímá změny magnetického pole v okolí sluchadla,
- indukční pole v místnosti se tvoří tzv. indukční smyčkou (tzn.: indukční smyčka převádí zvuk ze zesilovače připojeného např. k televizoru na elektromagnetické pole, které je snímáno přijímačem, jímž je většinou sluchadlo s indukční cívkou)
- výhody poslechu přes indukční smyčku:
  - mnohem věrnější zvuk nezkreslený odrazy zvuku v místnosti
  - sluchadlo přepnuté na indukční snímač lze nastavit na mnohem větší zesílení, aniž by začalo pískat

Psací telefon:

- umožňuje neslyšícím komunikovat po telefonu psaním textu
- je vybaven klávesnicí, místo zvonku zde funguje optická signalizace, napsaný text se objevuje na displeji a zároveň je přenášen elektrickými signály po telefonní lince, protějším přístrojem je dekodován a zobrazován na jeho displeji
- na rozdíl od komunikace přes fax je výhodou možnost vést skutečný dialog, ne pouze jednosměrný přenos

Světelné a vibrační budíky:

- budík kombinovaný buď s malou stolní lampou, která se v předem nastavený čas rozblíká nebo vibrátorem, jež se umístí do kapsy nebo pod polštář

Skryté titulkování, teletext:

- televizní pořady opatřené titulky jsou pro sluchově postižené jednou z nejsilnějších motivací ke čtení
- technika, umožňující společně s televizním signálem vysílat také digitalizovaný text, který lze na obrazovce zobrazit buď samostatně nebo i s obrazem

Didaktické pomůcky

= pomůcky využívané ve výuce

- při vzdělávání sluchově postižených je nutné dodržovat především zásadu maximální názornosti – snaha o maximální využití názorných vizuálních pomůcek, reálných předmětů, naukových programů opatřených titulky...
  - integrované děti používají stejné učebnice jako ostatní žáci, jako doplněk je však vhodné využít i učebnice pro školy pro sluchově postižené, protože jsou názornější
- tipy pro učitele sluchově postižených žáků:
- neustále se přesvědčovat, zda dítě rozumí požadavkům a pokynům
  - posadit dítě dopředu k oknu
  - kopírování poznámek
  - snaha o snížení hluku ve třídě
  - akustická úprava tříd – není příliš nákladná, prospívá i slyšícím žákům
    - zabránit odrazům zvuků – zajistit co nejčlenitější řešení povrchů a ploch ve třídě – záclony, závěsy
    - na volných místech panely pohlcující zvuk a nástěnky s hrubým povrchem,
    - těsnění do oken
    - velkou pozornost věnovat také výběru pomůcek, které mohou vydávat rušivé zvuky, např. zpětný projektor s hlučným ventilátorem

Některé didaktické pomůcky:

- mateřská škola:

1. rozumová a jazyková výchova

- sady obrázků k různým tématům – k rozvoji slovní zásoby
- omalovánky a domalovánky
- fotografie
- bohatě ilustrované dětské knihy, dětské encyklopedie
- hračky symbolizující reálný život (dětské nářadí, kuchyňky, nádobí...)
- videoprogramy
- multimediální hry

2. hudební a sluchová výchova

- ozvučené hračky
- dětské hudební nástroje (Orffův instrumentář)
- nahrávky neřečových zvuků z okolí (zvířata, dopravní prostředky)
- ozvučené hračky se světelnou signalizací
- hračky reagující na zvuky vibrační podložky a deky

- základní škola:

1. český jazyk a literatura:

- nástěnné tabule s gramatickými pravidly
- obrázky s dějovým obsahem k pochopení jednotlivých pojmů
- videokazety s titulky
- knihy, časopisy
- speciálně upravené texty
- multimediální programy pro výuku českého jazyka

2. přírodovědné předměty:

- přírodniny ve skutečné velikosti
- modely, mapy, obrazy
- filmy, videokazety
- multimediální programy pro výuku přírodovědných předmětů

3. společenskovední předměty:

- obrazy k jednotlivým historickým obdobím
- série obrazů s chronologickým znázorněním dějinného vývoje
- multimediální encyklopedie a programy

4. tělesná výchova:

- -akustické signály nahradíme vizuálními (př. startování mávnutím ruky...)